

Ob drugi obletnici papeža Pija XII.

V četrtek, dne 2. marca 1939. je ob šestih zvečer kardinal protodiakon z balkona bazilike sv. Petra naznanil: »Oznamim vam veliko veselje: imamo papeža, Njegovo Eminenco kardinala Evgenija Pacellija, ki si je nadel ime Pij XII.« Dne 12. marca pa je bil sv. oče slovesno kronan za vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve in je s trojno krono-tiaro prevzel trojno oblast: učeniško, duhovniško in pastirsko.

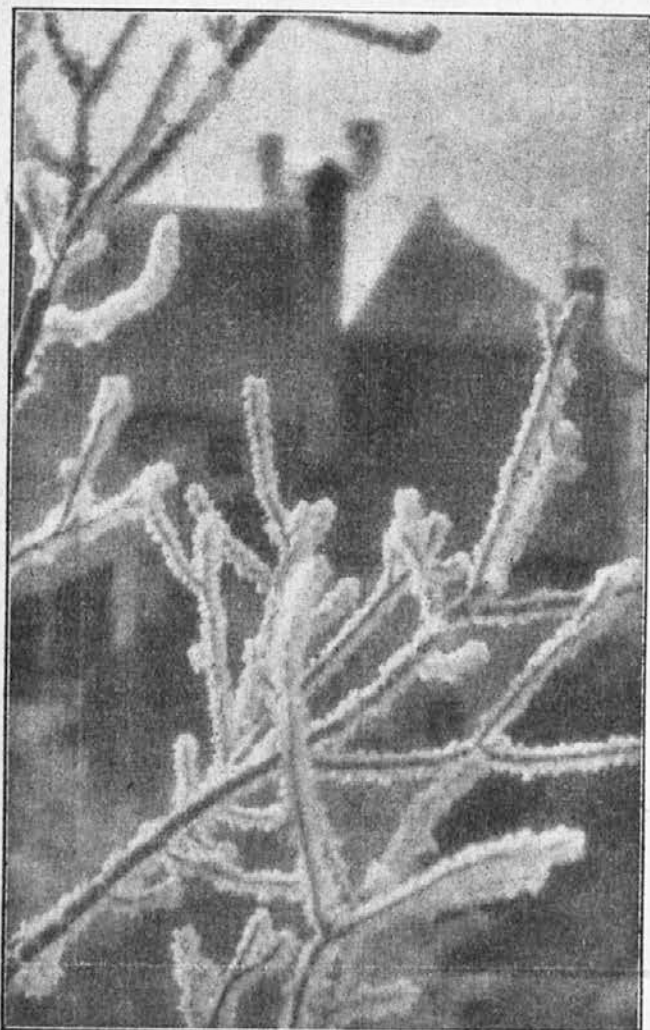
Kakor nam je kardinal oznanil papeževo izvolitev z besedami »oznamim vam veliko veselje«, tako nam mora biti vrhovni poglavar naše Cerkve resnično naše veliko veselje, pa tudi naša velika skrb in ljubezen. Žal pa pogosto mnogi katoličani ne razumejo velikega poslanstva, ki ga v kat. Cerkvi vrši sv. oče. Vrhovni poglavar jim je le vrhovni oblastnik, ki samo ukazuje in prepoveduje, in ne mislijo nič na vso skrb, odgovornost in ljubezen, s katero vodi sv. oče veliko Kristusovo družino. Beseda »sv. oče« nam mora biti zares polna vsebine. Kakor ljubimo svojega zemeljskega očeta, tako moramo biti odkritosrčno navezani na svojega duhovnega očeta, papeža. Kadar pošilja vsemu svetu svoja pisma in okrožnice o važnih verskih in življenjskih vprašanjih, jih sprejemajmo tako, kot se sprejme pismo očeta, ki piše iz daljave pismo svojim sinovom, jim svetuje, naroča, jih vzgaja in poučuje. S pravo sinovsko vdanostjo sprejemajmo njegova navodila! Papeževa navodila niso izraz gospodovalnosti, marveč očetovske skrbi in ljubezni.

Več družinske zavesti skupnosti smo katoličani pogosto potrebni! Brez očeta pa ni družine, zato je papež zares naš oče, mi vsi pa iskreno-vdani sinovi. Drug na drugega smo tesno navezani, saj je Kristus postavil papeštvo kot temelj svoji Cerkvi. Brez papeža ni Cerkve in, če sinovi ne cenijo svojega očeta, podirajo družino naše Cerkve, čeprav se na zunaj morda navdušujejo za vse, kar je krščansko in katoliško. Ko danes pogosto govorimo o obnovi naših družin, je prav, če obnovimo tudi svojo katoliško družino, predvsem z zvestobo in zaupanjem do svojega očeta — papeža.

V naših težkih dneh pa je sedanjí sv. oče še posebno vreden in potreben našega sodelovanja. Saj to tudi osebno v veliki meri zasluži. Ko so bili kardinali pred dvema letoma zbrani k volitvi papeža, so se sem in tja pojavili glasovi prav proti kardinalu Pacelliju, ker so Cerkvi neprijazni krogi poznali njegovo odločnost in njegovo borbenost. Pa božja previdnost je hotela, da je bil ravno on v izredno kratkem času izvoljen za vrhovnega poglavarja kat. Cerkve.

Papež Pij XII. je nenavadno razgledan in izobražen mož. Iskreno in globoko pobožnost združuje s široko izobrazbo, saj govori vse svetovne jezike.

Ivje.

Kot papežev poslanik in njegov posebni odposlanec na različnih svetovnih kongresih, je bil že kot kardinal cenjen in spoštovan v Evropi in Ameriki. Vkljub svoji odličnosti pa je osebno skromen in do sebe strog, kar najlepše pojasnjuje dogodek, ko je bil papežev odposlanec na evharističnem kongresu v južni Ameriki. Po dnevni slovesnosti, ko ga je vse častilo, je ponoči prišlo zanj važno sporočilo iz Vatikana. Sluga ga je budil, a ker se ni odzval, je nepoklican stopil v njegovo spalnico in našel kardinala, ležečega na golih tleh. Kardinal-legat je v zadregi izjavil, da mora tako ponoči opraviti pokoro za vse časti, ki jih je podnevi užil.

Prav posebno pa potrebuje sv. oče našega sodelovanja in naše zvestobe pri svojem velikem in čudovitem prizadevanju za mir. Saj je to prizadevanje naravnost njegov življenjski program, ki si

ga je izbral za geslo: »Sad pravičnosti je mir«. Prelepo je govoril o miru že takoj po svoji izvolitvi, ko se je vojna šele pripravljala:

»Tej svoji očetovski poslanici pa želimo dodati še željo in vabilo k miru, k onemu miru, ki ga je naš prednik pobožnega spomina tako vneto priporočal in zanj Boga tako vroče prosil, da je za ohranitev sloge med ljudmi prostovoljno žrtvoval Bogu svoje življenje; k onemu miru, ki je najlepši božji dar, ki vsak razum presega, po katerem vsi uvidevni ljudje morajo hrepeneti, k miru, ki klije iz pravičnosti in ljubezni. Vse pozivamo k temu miru, ki z Bogom v prijateljstvu združene duše krepča, ki družinsko življenje vodi in urejuje v sveti ljubezni Jezusa Kristusa, ki po medsebojni bratski pomoči narode druži. Vabimo končno vse na delo za tak mir in tako slogo med narodi, da se bodo posamezni narodi v medsebojnem sporazumu, prijateljski zvezi in podpori trudili z božjo pomočjo in pod božjim varstvom za napredek in blaginjo cele človeške družine.«

To svojo prošnjo je sv. oče potem ponavljal ob vsaki priliki. V rožnivenskem mesecu oktobru preteklega leta nas je klical k Mariji, da bi goreče prosili za božjo pomoč. V novembru je zopet ukazal dan molitve, evharistije in pokore. V svojem pismu pravi, naj se mu pridružijo vsi verniki sveta, da se bo dvignil proti nebu mogočen zbor molitve, ki naj ga predvsem spremlja pokora in notranja duhovna obnova. In v svojem božičnem govoru na sveti večer, ko je govoril o novem redu, pravi med drugim: »Večkrat je že Cerkev morala govoriti gluhih ušesom. Sedaj govori kruta resničnost in ob njenem kriku se odpirajo ušesa, ki se niso hotela odpreti, ko jim je z materinsko ljubeznijo govorila nevesta Kristusova. Bog daj, da bi vse človeštvo, kakor tudi vsak posamezen narod izšel iz sedanje krvave šole bolj moder, izkušen in zrel; da bo znal z jasnim pogledom ločiti resnico od varljivega videza; da si bo ustvaril pojem o stvarnosti, ki upošteva pravico in pravičnost, ne samo kadar bo treba terjati izpolnitev svojih zahtev, marveč tudi kadar bo treba izpolniti zahteve drugih.«

Zato pa bomo tudi mi najlepše proslavili papežev jubilej, če se pridružimo njegovim željam in molitvam ter prav vsi delamo za uresničenje njegovega življenjskega cilja, da se izpolni njegova vroča želja, s katero zaključuje svojo prvo poslanico: »O, da bi Jezus Kristus, iz čigar polnosti smo vsi prejeli, to našo željo iz nebes blagoslovil in jo, kot oznanjevalko rešitve in zboljšanja, ponesel po vsem širnem svetu!«

Fantje! Stojmo zvesto ob strani sv. očeta in prosimo, da ga Bog varuje in ohrani, da bo srečen gledal nas vse v miru in lepšem življenju! J. K.

Nagrada za lepak mladinskih dni ZFO - podeljena

»Zvezni svet je na svoji seji v Ljubljani dne 20. februarja 1941 prisodil prvo nagrado za lepak mladinskih dni ZFO v letu 1941. g. Trpinu, drugo g. Kocijančiču, tretjo g. Bohincu. Vsi tekmovalci so iz Ljubljane.

Visoka cerkvena odlikovanja

Sv. oče papež Pij XII. je imenoval:

za apostolskega protonotarja ad instar participantium g. Ivana Sušnika, kanonika-seniorja stolnega kapitlja ljubljanskega;

za svoje hišne prelate gg. dr. Antona Brezika, ravnatelja škofijske gimnazije v zavodu sv. Stanislava; Janeza Kalana, promotorja mednar. kongresov Kristusa Kralja, in dr. Alojzija Markeža, ekonoma v zavodu sv. Stanislava;

za svoje častne tajne komornike z naslovom monsignor: gg. dr. Janeza Kniflica, profesorja škofijske gimnazije, Vojteha Hybaška, profesorja škofijske gimnazije v p., in Matija Škerbca, dekana v Kranju;

za svoje častne komornike z mečem in čepico (laičnega reda): gg. Ivana Martelanca, ravnatelja Vzajemne zavarovalnice, inž. Jožefa Sodjo, ravnatelja uprave »Slovenca«, in dr. Stanislava Žitka, odvetnika v Ljubljani.

S temi visokimi cerkvenimi odlikovanji, ki so se prvič zgodila pri Slovencih hkrati v tako velikem številu, je posebno odlikovana in počaščena tudi naša fantovska organizacija, saj je odlikovan z redom, kakršnega nima med Slovenci še noben neuduhovnik, najprej sam naš predsednik dr. Stanko Žitko, potem pa še naš bivši dolgoletni urednik »Kresa« g. Ivan Martelanc, ravnatelj Vzajemne zavarovalnice. Ta dogodek je za Zvezo fantovskih odsekov tako velikega pomena, da bomo o stvari v prihodnje še pisali, za danes naj zadošča

tole obvestilo našim fantom in slika našega predsednika. Svojemu predsedniku in bivšemu uredniku »Kresa« uredništvo »Kresa« k izredno visokemu odlikovanju najiskreneje čestita najprej v svojem imenu, potem pa tudi v imenu uprave »Kresa« in vsega našega članstva. Bog živi!

F. J.

NAGELJ RDEČ IN ROŽMARIN

(Dr. A. Korošcu ob tretjem mesecu smrti.)

*Tako si zatopil nenadoma,
da nismo verjeli. Le polagoma
smo vso temno resnico dojeli
in v duše se je vgrizla brezmejna bolest,
ko smo razumeli:*

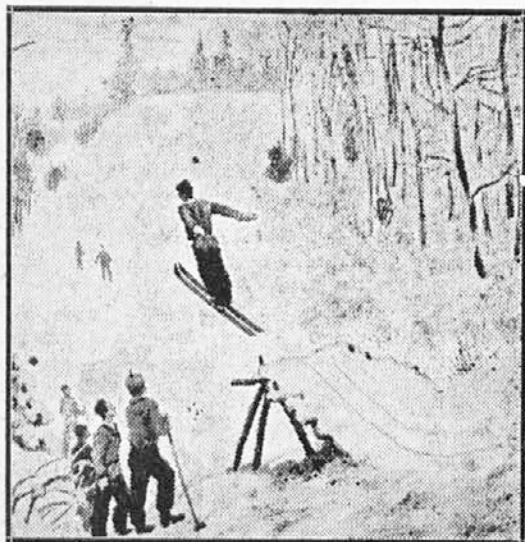
*Otrpnila je roka dobrodejna
in srce,
razcevelo v škrlat ljubezni do rodne zemlje,
ne bije več. Tvoj smeh mameč
se je razgubil
v brezbrežnost večnostnih obzorij
in čez širino onostranskih morij
nas veže samo še — spomin.*

*Le nagelj Tvoj in rožmarin
sta ostala z nami
in ko dehtita, v britki omami
nam slutne drhte: O rožici dve,
ker sta simbola naše zemlje
in krvi za njo prelite
in vonjivosti njene — nikdar izpite,
zato vaju je ljubil tako
slovenske matere največji sin.*

*O, dehtita večno mu v spomin,
ti, nagelj rdeč, in rožmarin!*

KAKO BOMO LETOS TEKMOVALI

Leto za leto se naši fantovski odseki na obveznih okrožnih tekmah pomerijo med seboj v poznanju tvarine, ki so jo obravnavali na fantovskih sestankih in vadili na telovadnih večerih.

Smučarji na Rožniku.

Tekmovalna tvarina se je v tej poslovni dobi povečala od štiri na pet panog, in sicer:

1. narodnostna in državljanska vzgoja,
2. poslovnik organizacijski,
3. proste vaje,
4. redovne vaje s petjem,
5. rednost, delavnost in moč odseka.

Prve štiri panoge so že vsem znane. Znano je tudi, kako se vrši ocenjevanje v teh panogah, le proste vaje bodo morali letos člani izvajati v skupinah po tri in ne več vsi hkrati, kakor je bilo to druga leta.

Vse članstvo pa zelo zanima, kaj se bo zahtevalo v peti panogi, ki je tokrat nova.

Sodelavcem v organizacijah je dobro znano, kako velikega pomena je red v organizaciji. Brez njega ni uspehov, ni napredka. Red v organizaciji pa se kaže v točnem izvrševanju članskih dolžnosti, vestnem izpolnjevanju in rednem pošiljanju organizacijskih poročil, vodenju vseh predpisanih poslovnih knjig in točnem odrajtavanju mesečne članarine.

ZFO je vesela le delavnih odsekov. Odsek, ki je v njej samo včlanjen, ne vrši po »Poslovniku« predpisanega dela, se ne ravna po njenih navodilih, je organizaciji velika zavora, ki jo bo treba odstraniti. Znaki delavnega odseka so: Redne, vsaj mesečne seje, tedenski sestanki, farni sestanki, redne telovadne ure. O vsem mora odsek voditi zapiske v predpisanih poslovnih knjigah.

Naloga naše organizacije je: Zbrati vso pošteno, dobro mladino pod svoje okrilje ter jo vzgajati po naših neomajanih načelih. Zato bo prav, da se odseki sodijo tudi po številčni moči članstva in na-

raščaja. Odsekovo območje je fara, zato so odseki poklicani, da osvajajo in združujejo v svojih vrstah vso mladino moškega spola v fari. Koliko vršijo odseki to svojo nalogo, je razvidno po staležnih listih članstva.

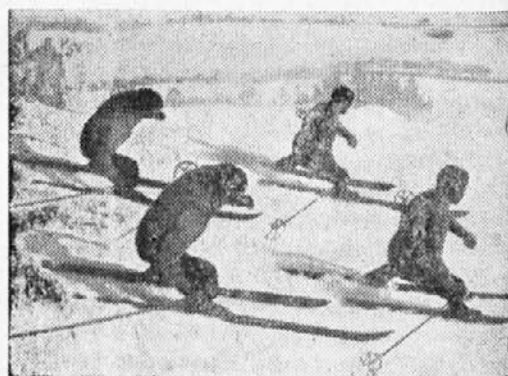
To, kar smo pravkar navedli, je vsebina pete tekmovalne panoge. Je to ocenjevanje odsekovnih jeder — odsekovnih odbornikov in njihovega dela.

Letošnje tekme so zopet korak naprej, korak navzgor. Vodstvo organizacije hoče dobro poznati svoj organizacijski aparat, ki ga sestavljajo prav vsi odbori podrejenih edinic, zlasti pa odsekovne odbore, od katerih delovanja zavisi ves napredek naše mladinske organizacije.

Peto tekmovalno panogo so priklicali v življenje odseki sami s predlogi o potrebi ocenjevanja po »Poslovniku« predpisanega dela, ki ga morajo odseki vršiti v poslovni dobi. Mnogi so godrnjali nad tekmami v prejšnjih letih, češ, to, kar ZFO zahteva, je premalo, v tem se kaže le delo dveh mesecev, celoletnega notranjega dela odseka pa ni upoštevala, čeprav je za organizacijo najvažnejše.

Predsedstvo ZFO je imelo tudi ta način ocenjevanja odsekov v svojem programu in ga je deloma tudi izvedlo v lanskih revizijah. Prav tako je nameravalo postopati to poslovno dobo, toda odseki so sami sprevideli, kolike važnosti je res pravo notranje delo, ki ga predpisuje naš »Poslovnik«, in so želeli, da se ocenjevanje tega dela tudi združi z obveznimi okrožnimi tekmami.

Čas hiti, tekme so pred durmi. Bratje, storimo vsi svoje dolžnosti ter z vestnimi pripravami za tekme pokažimo, da delo naše organizacije cenimo ter ga z veseljem in ljubeznijo vršimo, kar naj pričajo uspehi na okrožnih tekmah. Bog živi!

Smučarji v Tivoliju.

POGREZLJIVI DROGOVI

so telovadni drogovi, katerih stebri iz jeklenih cevi se postavljajo rastoč iz tal telovadnice, brez vsakega napora in se pritrdijo brez vezi. Kadar se popravljajo, pa se spet brez vsakih težav pogreznejo v tla.

V NOVE TELOVADNICE POGREZLJIVE DROGOVE!

J. ORAŽEM - Ribnica

Važni sklepi ZFO

Beograd. V Kresu je že bil objavljen poziv za varčevanje. Tudi je bila objavljena višina stroškov za voznino, prehrano in stanovanje v znesku din 450. Celotni znesek naj člani vplačajo v obrokih tako, da bo prvi obrok din 100, nadaljnji pa po din 50. Obroki se vplačujejo po položnicah Ljudske posojilnice v Ljubljani. Na prednji strani položnic naj bo označen namen nakazila z besedo Beograd. Obrokov člani ne nakazujejo sami zase, marveč skupno po odsekih.

Štoparice. Kdor si hoče izposoditi od Zveze fantovskih odsekov uro štoparico, mora vložiti kavcijo v znesku din 50. in predloži reverz odseka, da jo bo po uporabi takoj nepokvarjeno vrnil, oziroma da bo pokrila stroške popravila. Če vrne uro nepokvarjeno, dobi vrnjenih din 40, din 10 pa ostane Zvezi kot odškodnina.

Za druge organizacije in zasebnike znaša kavcija din 100 in se pridrži po vrnitvi din 25 kot odškodnina. Reverz pa je enak.

Okrožni sveti bodo 9. in 16. marca. Vsaka podzveza naj jih odredi po svoji uvidevnosti. Vse prizadete naj pravočasno obvesti o svoji odločitvi. Celjska podzveza jih ima lahko tudi 25. marca.

Misijoni v Ljubljani. V času misijona v marcu v Ljubljani naj delo v odsekih počiva.

Delavske organizacije. Svojim članom priporočamo vstop v tiste delavske organizacije, ki jih priporoča škof.

Četrta in šesta...

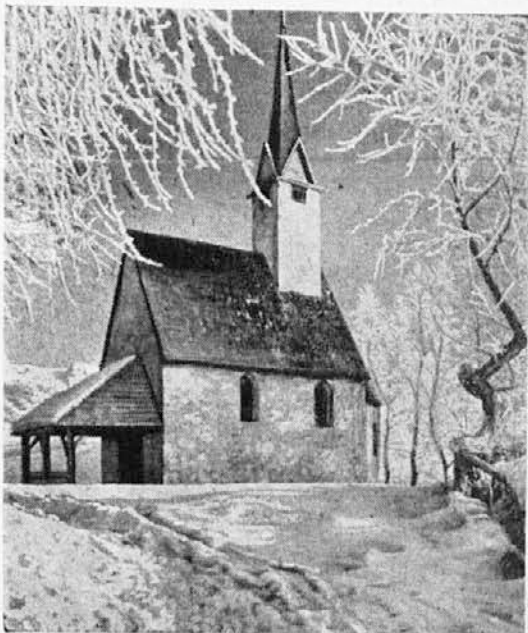
(Iz postnega pastirskega lista lavantinskega za l. 1941.)

V POKLICU.

V božjih in cerkvenih zapovedih so vključene tudi dolžnosti, ki jih slehernemu nalaga njegov stan in poklic. Poklicnih dolžnosti Vam tokrat ne bom podrobno razlagal. Tolikere so, kolikor je med ljudmi raznih poklicev: nizkih in visokih, preprostih in imenitnih, delavskih in znanstvenih... To pomnite: v katerem koli poklicu človek vestno izpolnjuje svoje dolžnosti, to pa zavoljo Boga, ki ga je poklical za eno ali za drugo delo v človeški družbi, povsod si more nabrati zaslužnja za večnost in se zveličati. Bog nas ne bo sodil po tem, kaj smo delali v svojem poklicu, ampak kako smo delali, kar smo bili dolžni delati. — Rad bi posamezne stanove opomnil na to, kar od njih predvsem zahteva Bog in kar pričakujejo ljudje.

ČETRТА ...

Otrokom pa tudi odraslim sinovom in hčeram velja posebno četrta božja zapoved, ki zapoveduje izkazovati staršem spoštovanje, ljubezen in pokorščino. Otrokom, ki spoštujejo očeta in mater, je Bog obljubil v tem življenju svoje varstvo in svoj blagoslov, v drugem pa večno življenje. Otroke, ki ne spoštujejo očeta in matere, čaka v tem življenju božje prekletstvo, v drugem pa večno pogubljenje. Tako govori sv. pismo v Tobijevi in Saharijevi knjigi: »Iz vsega svojega srca spoštuj svojega očeta. Sin, podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v življenju; in ako mu pešajo moči, mu zanašaj in ne zaničuj ga v svoji moči. Spoštuj svojega očeta, da pride nad te njegov blagoslov in da njegov blagoslov ostane pri tebi do konca dni.« Kakor so te besede tolažilne za pridne otroke, tako so napovedane hude kazni malopridnim sinovom in hčeram. V 5. Mozejski knjigi stoji: »Preklet bodi, kdor ne spoštuje

Cerkev v snegu.

svojega očeta in svoje matere.« V knjigi pregovorov pa: »Kdor svojega očeta in svojo mater kolne, mu bo svetilnica v največji temi ugasnila.« In zopet: »Oko, ki svojega očeta in mater zaničuje, naj krogarji pri potokih izkljujejo in mladi orli požrejo.« In poznate slovenski pregovor: »Ti očeta do praga, sin tebe čez prag!«

Krščanski sin, krščanska hči, nikdar naj ti ne izgine iz spomina četrta božja zapoved in njena obljuba: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!

ŠESTA ...

Odraščajoči mladini, mladeničem in mladenkam, govori sv. Duh v knjigi modrosti: »O kako lep je čisti rod v svetlobi svoje čednosti; nesmrten je njegov spomin, ker je znan pri Bogu in pri ljudeh.« In na drugem mestu: »Nič ni dragocenejšega od vzdržne duše.« Božji Zveličar je učil v pridigi na gori: »Blagor čistim v srcu, zakaj oni bodo Boga gledali.« In apostol Pavel je pisal Solunčanom: »To je volja božja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistosti.«

NI TI DOVOLJENO!

Naj se govori kar koli o nepremagljivem nagonu in o človeški slabosti: resnica je, da so grehi zoper čistost, naj se godijo v mislih, željah, pogledih, besedah ali dejanjih, po šesti božji zapovedi prepovedani in da imajo najstrašnejše nasledke. Človek, ki se vda nečistosti, začne omahovati v veri in želeti, naj bi ne bilo Boga; vedno bolj izgublja razsodnost duha in krepost volje: pada iz greha v greh, iz nesreče v nesrečo; je vedno v največji nevarnosti, da ostane trdovraten v nespokornosti in se na veke pogubi.

Resnica je in ostane, da je mladeniška in dekliška neoskrunjenost mlademu človeku najlepši kras in čast. In mir vesti, ki ga uživa čisto srce, odtehta vse zemeljske užitke.

BOG NE ZAHTEVA NEMOGOČEGA.

Resnica je, da Bog ne zahteva nič nemogočega, ko prepoveduje grehe zoper čistost; treba je odločne volje, ki se ne ustraši boja zoper poželenje, skušnjava hudobnega duha in zapeljivosti sveta; volje, ki se zna pravočasno umakniti in izogniti grešni priložnosti; volje, ki rabi potrebne pripomočke za ohranitev čistosti, kakor molitev, češčenje Brezmadežne Device Marije in angela varuha, spoved in sv. obhajilo; misel na pričujočnost božjo in na poslednje reči; smrt, sodbo in kar za tem pride.

Kdor ima resno voljo, da bo ostal Bogu zvest, pa si obenem pobožno prosi božje pomoči in milo-

SLOVENSKA BERLETA
SLOVENSKI FANTJE

GOSPODARJI IN GOSPODINJE ZA
NAŠO BODOČNOST RASTEJO IZ VAS!

V gospodarstvu in gospodinjstvu je pa najvažnejše in za srečo najpotrebnejše smotno, pravilno in zadostno

ZAVAROVANJE

a vedno le pri domači zavarovalnici

POMNI!

POMNI!

NAŠA ZAVAROVALNICA JE

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani

ČITAJ

ZAHTEVAJ

„Našo moč“, mesečnik
Vzajemne zavaroval-
nice, da se pravilno
poučiš o zavarovanju.

v odsekih in kroških skiop-
tična predavanja o zavarov-
vanju. Vzaj. zav. jih bo brez
posebnih stroškov oskrbela!

sti, si izkusi, da je res, kar je zapisal sv. apotol Pavel: »Vse premorem v njem, ki mi daje moč.«

Služabnik božji Slomšek je dejal: »Ni na svetu lepše stvari kakor je mladenič, ki nedolžno živi. Ni nobeden žlahten kamen toliko vreden kakor čisto, deviško srce.« — O mladeniči, mladenke! Varujte se vsega, kar žalj čistost in sramežljivost; to bo božjemu srcu v veselje, vam samim v častno in večno srečo, narodu v čast in ponos. (Dalje.)

† IVAN JOŽEF
škof

Fantje, naročite Mohorjevke!

Bliža se čas, ko bo treba zaključiti naročnino za Mohorjeve knjige za prihodnje leto. Fantje, še je čas, pohitite z naročili. Letos boste preje lep dar kar šestih knjig, med njimi za doplačilo din 10 obširno in pomembno dr. Ahčinovo knjigo o pokojnem slovenskem voditelju dr. Antonu Korošcu. Dobiti za din 30 šest tako lepih knjig je v današnjih časih v resnici nekaj izrednega, nekaj, za kar nimate priložnosti vsak čas! Sami se naročite, pa tudi poagitirajte zanje pri znancih in prijateljih. Tako boste tudi počastili jubilej pisatelja in župnika F. S. Finžgarja, ki je poleg drugih med voditelji naše Mohorjeve družbe, kj že nad 80 let širi prosveto med našim preprostim ljudstvom. Tudi na knjig izredne izdaje mislite, zlasti knjižnice po društvih in odsekih opozarjamo na to. Letos je med izrednimi knjigami poleg drugih izšla tudi Marka Kranjca Junaki naroda in domovine. Ta knjiga je lepo dopolnilo naših razmišljanj v knjižicah. Naše delo o narodu in narodnosti, o svobodi in domovini, kajti kazala nam bo lepe podedbe iz svetih knjig stare zaveze o teh idealih. Fantje, sezite po lepih in tako cenjenih knjižnih darovih!

F. J.

Fantje, v Beograd pojdejo samo člani, ki imajo kroje. Sezname članov

SREČANJE Z ABRAHAMOM

(Br. Janez Krvina.)

Osmega marca t. l. bo minulo pol stoletja, odkar se je v ljubljanski trnovski fari rodil neumorni organizacijski delavec, odbornik Zveze fantovskih odsekov, Janez Krvina.

Otroška leta, ki mu niso bila posuta s cvetjem, saj se je že v njih moral trdo boriti za vsakdanjo skorjo kruha, je preživel v lepem Trnovem. S 14. letom je vstopil kot urarski vajenec k takrat znanemu urarju Jožefu Bardorferju na Resljevi cesti št. 2, kjer je bil po končani učni dobi tudi nekaj mesecev za pomočnika. V jeseni, 4. oktobra leta 1909. je menjal gospodarja in nastopil službo pri znani urarski tvrdki Suttner, kjer slušbuje že 31. leto nepretrgoma in je danes njen delovodja.

Vsa Ljubljana pozna našega jubilanta kot zvestega pristaša slovenske katoliške skupnosti, saj se je že v zgodnjih mladostnih letih uvrstil med prve borce katoliških prosvetarjev v Trnovem. Nad vse je ljubil bivšo orlovsko organizacijo, v kateri je bil do razpusta vnet in požrtvovalen delavec. Njen razpust ga je močno potrl, toda delati ni nehal. Ostala so prosvetna društva, ki so po svojih fantovskih odsekih nadaljevala delo razpuščene orlovske organizacije, v njih je krepko zastavil svoje delovne sile naš brat Janez.

Tudi v letu 1933., ko so nasprotniki z razpustom Prosvetnih zvez hoteli zadati smrtni udarec katoliškemu prosvetnemu pokretu, ni miroval, ampak delal še z veliko večjo vnemo, ker se je zavedal, da je v takih okoliščinah potrebno za dobro stvar podvojeno in vztrajno delo, ki bo prav gotovo ob svojem času pokopalo zatiralce. V teh težkih časih najdemo našega Janeza med ustanovitelji ljubljanskega fantovskega okrožja, ki je vzdrževalo bratske stike med člani razpuščenih ljubljanskih in okoliških

fantovskih odsekov. Okrožje je zelo dobro delalo in pod najhujšim pritiskom celo izvedlo okrožne prosvetne tekme, ki so pokazale lepe uspehe in močno disciplino v naših fantovskih vrstah.

Po težkih in grenkih preizkušnjah je v letu 1935. katoliška prosveta zopet svobodno zadihala. Naš pokojni narodni voditelj dr. Anton Korošec je razveljavil razpust Prosvetnih zvez in oživel je tudi delo ZFO. Kako iz srca vesel je bil tedaj naš jubilaant! Med vsemi svojimi tovariši je ognjevitno vzkliknil: »Fantje, ven iz katakomb, na delo! S podvojeno silo zgrabimo, da nadoknadimo, kar smo po sili razmer zamudili!« Med prvimi je zastavil lopato v poživiljeni fantovski organizaciji in še danes v njej z veseljem in požrtvovalnostjo deluje.

*

Posebno poglavje jubilentovega aktivnega sodelovanja so bile prav vse verske, prosvetne in mladinske prireditve, pri katerih je običajno prevzel najtežjo nalogo zbiranja denarnih sredstev in se izkazal kot pravi strokovnjak v tem poslu.

Delovanje Janeza Krvine pa ni bilo omejeno le na trnovsko prosvetno društvo, bivšo orlovsko organizacijo in njeno naslednico Zvezo fantovskih odsekov. Kot predsednik vodi Društveno nabavno zadrugo, sodeluje v odboru zadruge »Stadion«, Vzajemne posojilnice, I. del. konzumnega društva in v več zadrugah za postavitev prosvetnih domov, poleg tega je tudi ljubljanski mestni svetnik.

Življenje našega organizacijskega tovariša je potekalo do srečanja z Abrahamom v vztrajnem in neprestanem delu po naših društvi, gospodarskih in socialnih ustanovah. Pri tako obširnem delovanju pa je ostal skromen, kot da ga ni med nami, nikdar ni iskale sebe in svoje koristi, za dobro stvar pa je bil vedno pripravljen prenesti najhujše žrtve. Res, zgled prave, požrtvovalne in nesebične delavnosti nam je naš dragi Janez. Bog daj našim mladinskim vrstam mnogo takih članov, ki bodo v trudu in znoju gradili sebi, naši mladinski organizaciji in slovenskemu narodu slavo in čast!

Dragi brat Janez! Člani in prijatelji Zveze fantovskih odsekov Ti ob Tvoji petdesetletnici kličejo: Na mnoga leta! Bog Te živi!

*

Za obče koristno delovanje je naš slavljeneč dobil priznanje tudi na najvišjem mestu v državi, bil je namreč s kraljevim ukazom že dvakrat odlikovan, in sicer: z jugoslovansko krono V. reda in z redom sv. Save V. stopnje.

Ne pozabite na akademije v proslavo papeževe obletnice in na akademije za praznik sv. Jožefa ter na duhovne vaje v postnem času!

Odbor ZFO

udeležencev izleta, pošljite na Zvezo do 10. marca t. l. — Odbor ZFO

I. izlet slovenskih smučarjev in tekme obveznikov

Prvi izlet slov. smučarjev je bil v dneh 8. in 9. februarja. To pot je bilo lepo zgodovinsko poznano Celje kraj, kjer so tekmovali naši najboljši zimski športniki — smučarji v vseh smuških disciplinah. Žal, nismo videli na tekmah nekaj naših najboljših, ki iz različnih vzrokov in zaprek niso mogli nastopiti.

Smučar.

V teku je zmagal nadarjeni Jeseničan **Razinger**, ki si je s tem priboril naslov zmagovalca in zveznega prvaka. V smuku je zmagal, po mnogih nesrečnih naključjih, ki so znani pri njem kot tekmovalcu, **Emil Žnidar**. Ta si je priboril zmago prav zaslužen. Ni pa priborjene prednosti obdržal pri tekmi v smuških likih (slalomu!), ker je izpustil vratca in bil diskvalificiran. Tako je v slalomu zmagal Mariborčan **Gajšek** in prvič v zgodovini smučarstva odzvel Gorenjcem naslov najboljšega v alpski kombinaciji. Sploh je bil ta I. slov. izlet poln presenečenj, saj so

mnogi favoriti morali prepustiti prva mesta mlajšim, ki so bili pač boljši ali pa bolj srečni.

V skokih je zmagal **Karol Klančnik**, kateremu pa je mladi **Mežik** z Rateč silno bil nevaren in baje boljši konkurent kot vsi naši znani skakači. Novška in Priborška so mlajši potisnili v ozadje.

V raznih disciplinah je tekmovalo tudi precej mladine, ki je prvič pri nas dobila za to dovoljenje prosvetnega ministrstva, da ima pravico udeležbe na tekmah in pouka prost dan. Hvalevredno je to — saj bo to gotovo le v naše narodno dobro.

Teden dni pozneje — 14. in 15. februarja pa so se spet v Štajerskih planinah — na Mozirski planini vršile 1. smuške medmestne tekme obveznikov telesne vzgoje. Veliko je bilo število tekmovalcev, in to: 17 iz Celja, 16 iz Maribora, 10 iz Ptuja in 25 iz Ljubljane.

Tekmovalni program je obsegal: tekmo v alpski kombinaciji (smuku in slalomu) za posameznika in moštva in patrolni tek na 7 km.

Rezultati tekem, tekmovalci in organizatorji so dokaz in upanje, da je naša obvezna telesna vzgoja na uspešni poti, ki vodi našo mladino v lepše dni in z njo koristijo naši domovini

Približno 70 obveznikov iz večjih slovenskih mest je pokazalo toliko resnosti, discipline, požrtvovalnosti, borbenosti, samozavesti, tovarištva in znanja ter športnega duha, da smo lahko ponosni na to obrtniško in trgovsko mladino, ki krepi v telovadnicah in prirodi svoje telo in bogati svojega duha.

Priborjeni naslovi in zmage, občudovanje vseh prisotnih in darila vidnih dr. in samoupravnih osebnosti ter pohvala zastopnikov teh, pa so bila bogata priznanja vsem tekmovalcem in njihovim voditeljem, ki so vsi kar največ prispevali, da so se v prvi tekmi obveznikov zapisani zavidni uspehi, ki so le začrtali temelj bodočih prizadevanj teh mladih ljudi. Le v smotrnem vztrajnem in vestnem delu je bodočnost, to je sklep teh 1. tekem in vodilo k sledečim borbam... — er

M. WRABER

Telesne nezgode in peva pomoč

Nadaljevanje

8. KRVAVITVE.

Krvavenje se javlja, ako je ranjena kakšna žila. Ako je rana zunanja, se izliva kri na telesno površino (zunanja krvavitev), pri notranjih ranah pa izteka v telesne votline (notranja krvavitev).

Nevarnost krvavenja.

Vsako krvavenje predstavlja za telo večjo ali manjšo nevarnost.

1. Krvavenje pomeni za telo izgubo krvi, ki je vedno škodljiva, ali celo življenjsko nevarna. Količina krvi v telesu mora biti stalna, pri odraslem človeku 5—6 litrov, kar predstavlja 7,5% telesne teže. Zato vsaka večja izguba krvi oslabi telo, moč-

no in dolgotrajno krvavenje pa more dovesti do izkrvavenja in smrti.

2. Zaradi izgube večje količine krvi preti oslajenje srca. V srcu mora biti stalno enak krvni pritisk, da srce pravilno deluje; zaradi hitre izgube večje količine krvi pa se krvni pritisk nenadoma občutno zmanjša in srčno delovanje zaradi tega peša, v hudih primerih celo preneha.

3. Če je izguba krvi močna, trpi tudi prehrana telesa. Kri prinaša vsakemu najmanjšemu telesnemu delcu (stancici) potrebno hrano, ki jo je vsrkala v prebavilih, in zračni kisik, ki se ga je navzela v pljučih; kri pa tudi odnaša iz telesa vse nerabne snovi in jih izloča v pljučih (pline in vodno paro),

skozi kožo (znoj in nekaj plinov) in v ledvicah (seč). Te nerabne snovi (razkrojnine) nastajajo pri razkrojanju (oksidaciji) hrane v telesnih stanicah in so telesu nepotrebne, večkrat celo hudo škodljive, ker so mnoge med njimi strupene; njihovo zastajanje v telesu bi zastrupljalo ves organizem (samozastrupljanje).

4. Krvavenje je zvezano z nevarnostjo okužitve in zastrupljenja. Skozi zunanje rane lahko vdirajo v kri razne nevidne klice, ki jih je vsepovsod polno in ki povzročajo gnojenje rane (stafilokoki), zastrupljenje krvi ali splošno telesno zastrupitev (streptokoki), pogosto pa tudi kako hudo bolezen (bolezenske klice), kakor omrtvični krč (tetanus), šen (erisipel) i. dr.

5. Močne notranje krvavitve imajo lahko za posledico smrt zaradi zadušenja (če kri zalije pljuča) ali kapi (če kri napolni možganske votline ali osrčnik).

Nevarnost krvavenja se ravna predvsem po jakosti krvavitve; ta pa je odvisna največ od veli-

kosti ran, pa tudi od tega, kake vrste je žila, kako velika je in kakšno lego ima v telesu.

Vrste žil in krvavenja.

Žile, ki odvajajo kri iz srca po telesu, imenujemo odvodnice (arterije), po privodnicah (venah) pa se kri vrača iz telesa v srce. Kri, ki priteka iz srca v telo, je založena s hrano in kisikom ter je svetlordeča (arterijska), kri v privodnicah pa je polna razkrojin in je temno-rdeča (venozna). — Odvodnice se cepijo v vedno manjše in tanjše žile, slično kakor se drevesno deblo razrašča v veje in vejice. Najtanše žilice, ki se na gosto razpletajo po vsem telesu in opletajo vsak najmanjši telesni delček, imenujemo krvne laskovice (kapilare), ki tvorijo pregosto in prefino žilno mrežo (laskovična mreža).

Zato je tudi krvavenje trojno: laskovično (kapilarno), privodnično (venozno) in odvodnično (arterijsko). Vse tri vrste krvavenja pa so lahko zunanje ali notranje.

M. Wraber.

Dopisi

FO ST. RUPERT

Pridobili smo 15 novih naročnikov »Kresa«. Upamo, da smo storili svojo dolžnost. Pri nas ni ne enega člana, ki bi ne imel »Kresa«. Vsega skupaj imamo 22 naročnikov, lani le 7. Še drugi naj nas posnemajo!

Urednikova pripomba.

Prav imate, fantje, ko kličete drugim odsekem in članom, naj Vas posnemajo, saj »Kresa« prihaja letos trikrat toliko kakor lani. Vsi ste nanj naročeni. Tako je edino prav in tako bi moralo biti povsod! Hvala Vam, fantje, da ste toliko storili za skupno stvar! — Tudi iz Ljutomera nam poročajo, da je število »Kresa« naraslo že na 75. Že zadnjič smo ljutomerske fante pohvalili, ko so se s »Kresom« dvignili na 60, sedaj pa še za 15 više! To je v resnici rekord. Fantje, le tako naprej, pa »Kresa« ne bo treba nič podražiti. Še enkrat: vsak naš član mora biti naročnik »Kresa«!

Urednik.

FO ŠKOFJA LOKA

V tretji številki »Kresa« smo čitali dopis pod naslovom FO Škofja Loka s podpisom: brat Janez K.

Zgoraj omenjeni dopis nikakor ne ustreza resnici. V vsem članku se naši fantje zapostavljajo, nad čemer so upravičeno ogorčeni. V svetlo luč postavlja dopis le enega, ki mu gre res vse priznanje in hvala, pri tem pa bi ne bilo treba pozabljati fantov, ki so tiho delali, se žrtvovali ter s tem mnogo pripomogli do lepo uspešnih zveznih smuških tekem. Dopisniku bi priporočali, da namesto mestnega grba, ki s fantovskim odsekom nima nobene zveze, omeni športni znak Zveze fantovskih odse-

kov, ki se ga očitno sramuje, a jih Zveza ima in jih tudi priporoča.

Odbor FO Škofja Loka.

Urednikova pripomba.

Gotovo ni bilo prav, če je tisti prvi dopis hvalil samo enega člana v odseku, na druge je pa namenoma ali nehote pozabil. Zato danes pričujemo nov dopis, ki objektivno priznava vsem članom zasluge in uspehe pri velikih tekmah. Urednik želi, da bi prihajali dopisi v čim večjem številu. Zato sprejme med dopise vsak sestavek, ki ga je napisal ali predsednik ali kdor koli iz odseka in ne zahteva odsekovne štampljke in uradnih podpisov odsekovnih funkcionarjev. In tega tudi v bodoče ne bo delal. Kajti premnogokrat bi leta in leta ne dobil »Kresa« nobenega dopisa od odseka, če bi ne bili posamezni člani delavni dopisniki. Kar se pa tiče prevelike hvale samo enega člana, se pa gotovo ne sklada z načeli bratskega sodelovanja in tovarištva v odseku, zlasti še, če tista hvala ni povsem objektivna, marveč bolj plod osebnega prijateljstva, ki bi v odseku nikdar ne smelo prevladovati nad celotnim tovarištvom vsega članstva. Upam, da je z današnjim novim dopisom in s tole mojo pojasnitvijo stvar v redu. Bratje, priznajmo vse zasluge vsakega posameznega člana, na veliki zvon jih pa v resnici ne kaže obešati, da se ne osmešimo. Le se še oglasite, toda osebne stvari ohranite zase in za svoj dom, poročajte pa marljivo o stvareh, ki zanimajo vse odseke po naši lepi domovini!

Urednik.

BRATU LOJZETU V SPOMIN!

Bilo je tiste dni, ko so cvetele krizanteme in zadnje cvetje po naših vrtovih. Takrat si odšel od nas, dragi Lojze, tako tiho in brez slovesa! Težko je padla med nas tiste dni novica, da je prenehalo biti Tvo-

je plemenito srce daleč proč od doma, tam v belovarski bolnišnici.

Lojze Novak iz št. Lenarta pri Brezicah je bil zvest član naših organizacij od mladih nog. Pa se ni nikdar sramoval pokazati, da je izšel iz slovenske katoliške družine in naših katoliških organizacij. Mnogo so te še pričakovali od njega kot bodočega gospodarja na domu, toda božja previdnost je odločila drugače in ga presadila v lepše in boljše življenje. Mali izpuščaj na roki je bil vzrok zastrupljenja, da je po nekaj dneh ugasnilo mlado življenje.

Dragi Lojze, zvest si bil svojim idejam in zvest slovenski zemlji, katero si zelo ljubil. Naj Ti bo lahka slovenska zemljica, v kateri počivaš! Nam vsem, ki smo Te poznali, pa boš ostal v svetlem spominu kot veren in zvest slovenski fant.

Tvoj prijatelj.

FO V SODRAŽICI

Lansko leto je bilo kljub težkemu položaju za naš fantovski odsek še kar zadovoljivo. Naš odsek je namreč v preteklem letu napravil celo vrsto dobrih in podučnih iger kakor tudi dve krasno uspeši akademiji. Delali pa smo tudi na drugem področju in tako nismo zanemarjali tudi telovadbe in nad vse koristnih sestankov. Naše članstvo se je bilo udeležilo odkritja spomenika kralju Aleksandru I. v Ljubljani, kakor tudi pogreba našega nepozabnega voditelja dr. Korošca.

Tudi letos smo si začrtali program dela in smo že tudi začeli tako s sestanki in telovadbo, a posebno še z organiziranjem naših najmlajših, mladocev in naraščajnikov, ki so pač bodočnost vsakega odseka. V januarju pa smo posvetili tudi en večerni sestanek spominu našega pok. voditelja dr. Korošca. V tem letu nas čaka veliko dela kajti tudi naši člani se bodo vsi brez izjeme

ŠTRENE ZVOZLANE ZA GLAVE PRETKANE

Zima se poslavlja in bliža se pomladansko delo na polju. Zato bo mogoče marsikdo izmed vas imel mnogo manj časa za naš kotichek. Upam pa, da se boste vsaj ob večerih, ki so še zmirom precej dolgi, in ob nedeljah radi usedli za mizo in se bistrili z našimi ugankami. Za danes torej nekaj prav lahkih, da bo večji pogum za prihodnje.

1. VŽIGALICE.

Vzmete škatlico vžigalic in napišite z njimi naslov svojega lista, kakor vidite na naši risbi. Potem pa prestavite samo dve vžigalici, da dobite novo besedo, in sicer primerek slovenskega politika. Kateri je?

Z drugimi vžigalicami pa napišite kratico svoje organizacije, kakor vidite na risbi. Zdaj pa premaknite šest vžigalic, in sicer tako, da dobite novo kratico, ki vam pove organizacijo slovenskih deklet. No, ste jo že uganili?

2. BESEDNICA.

Nakovalo, ropotarnica, čiščenje, temeljitost, inozemstvo, besednica, risalnica, Temenica, krščanstvo, estetika.

udeležili velikega mladinskega tabora v Ljubljani. V letošnjem letu bo zavladal tudi naš mladi kralj Peter II. in torej mislimo tudi za 6. september poslati v Beograd kateriga naših fantov, da se udeleži slovesnosti. Program imamo torej lep in obsežen in gledali bomo, da ga tudi izvedemo. — Bog živi!

Podpredsednik.

FO SKOFJA LOKA

Zima je tudi naše mesto obilno obdarovala s snegom. Že v pozni jeseni, proti koncu oktobra, smo ga imeli. Nismo pa zato spali zimskega spanja, ampak smo prav marljivo šli na delo. Poleg notranjih odsekovnih prireditev so se naši člani udeleževali vseh smučarskih tekem doma in v okolici.

Na okrožne tekme v alpski kombinaciji je naš odsek prijavil lepo število tekmovalcev. Šaj so bile tekme pri nas v Loki, zato nismo smeli številčno nazadovati od lanskega leta. Uspehi na tekmah so bili zelo lepi. Letošnji okrožni prvak je postal br. Hafner Ivan, član našega odseka, za njim pa so se razvrstili

Iz vsake izmed zgornjih besedi vzemite po dve zaporedni črki, ki vse skupaj dajo željo uredništva in uprave. Mislim, da vam bo ta naloga delala najmanj težav.

3. PREMICALNICA.

N A S K O K
G L O B U S
V R E L E C
O K O L I Š
U Š I V E C
P R E M E T
C I C E R O

Tehle sedem besed morate toliko časa premikati sem in tja, da boste v dveh navpičnih vrstah dobili novi besedi, ki vam bosta povedali dva slovenska velika in znana moža.

Naj bo torej za danes dovolj. Uganke so silno lahke, najbrž kar prelahke, zato jih boste gotovo vsi lahko rešili. Če hočete dobiti nagrado, morate poslati svoje rešitve vsaj do 18. marca na Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Kržičeva 6-I. Dva izžrebana bosta dobila lepi knjigi.

REŠITVE UGANK IZ 3. ŠTEVILKE

Rešitev spomenika: 1. A, 2. Una, 3. t, 4. Bog, 5. dno, 6. oko, 7. Kropa, 8. Pariz, 9. Koroška, 10. grešnik, 11. Slovenija, 12. Felicijan. — Anton Korošec.

Rešitev konjčka: Povsod je lepo, a doma je najlepše!

Število rešilcev: 25. Izžrebana sta bila: Rašl Simon, Rakovnik, in Vreček Vinko, Visoko 7, p. Šenčur

njegovi učenci, ki so po njegovi zašlugi in po njihovi vztrajnosti postali že kar dobri tekmovalci. Med mladci pa je zmagal Marjan Poštajner in pustil za seboj Andreja Fojkarja, lanskega prvaka. Vse naše fante so te tekme zelo navdušile, zato so vsi šli na tekme ZFO v boj v drugi razred. Tekme so bile pri nas v Škofji Loki in jih je izvedel naš odsek. Zato so bili vsi fantje zelo zaposleni. Posebno zadnji teden so se vsi brez izjeme izkazali v delavnosti in poštarnosti. Vendar pa so našli še vedno dosti časa za trening in pripravo. Posebna privlačnost za nas Ločane pa je bila tudi lepa srebrna ura z vrezanim posvetilom, ki jo je Krekovo okrožje darovalo za svojega najboljšega tekmovalca - drugorazrednika na Zveznih tekmah. Pa tudi iz Žirov in Stare Loke so se prišli potegovati zanj. Pripadla pa je po hudi borbi Slavkoti Jesenku iz Škofje Loke. Kar dobro se je postavil in še mnogo obeta. Takoj po Zveznih tekmah pa se je sneg poslabšal in v naslednjem tednu je skoro ves skopnel. Kar posloviti smo

se že hoteli od njega, pa nam ga je zima zopet darovala še v večji meri. Zato pa tudi brez tekem nismo hoteli ostati. Naš odsek je razpisal za nedeljo 9. februarja odsekovno prvenstvo v veleslalomu, za katerega je vladalo veliko zanimanje. Progo smo izpeljali z vrha Stana pa prav do reke Sore. Ves potek tekem je bil zelo zanimiv. Posamezni loški okrajji so postavili kar svoja moštva, tako da se je največja borba v glavnem vršila med Puštalci, Karlovčani in Lontrčani. Zmagali pa so proti pričakovanju Karlovčani s Tonetom Pipanom na prvem in Janezom Frankom na drugem mestu. Ostali domači favoriti so si moral porazdeliti ostala mesta. Med mladci je bil prvi Andrej Fojkar, tudi iz Karlovca. Na tekmah je sodeloval tudi br. Marjan Masterl, ki je dosegel najboljši čas dneva. Tekme so potekle zelo lepo, pa tudi vreme je bilo krasno. Na spodnjem delu proge, kjer je presekala proga cesto proti Medvodam, se je nabralo zelo mnogo opazovalcev. Sploh Ločani zelo z zanimanjem sledijo našemu zimskemu delu.

Vsak smučar, ki pride k nam v Loko in se naučijo njenih belih krastov, je zadovoljen in vesel, da je preživel dan na naših bregovih. Zato vabimo vse fante-smučarje iz bližnje in daljne okolice, naj pridejo v prostih nedeljah v Škofjo Loko, pa gotovo ne bodo razočarani.

Bog živi!

P. F.

DRAGIM BRATOM!

(Pismo od vojakov.)

Minulo je že osem mesecev, kar sem zapustil brate, svoj rojstni dom in vso našo Slovenijo.

Dolžnost veže vsakega mladeniča, da čuva in brani našo kraljevino Jugoslavijo. Tako je tudi mene poklical naš mladi kralj med vojaške vrste. Pred odhodom smo si v pozdrav podajali roke z mislijo in željo, da bi stal vedno v duhu in veri v Vaši sredini ter da bi z božjo pomočjo lahko prestajal vse napore v vojaški službi.

Tudi v imenu stiškega okrožja sem se poslovil od tedanjega br. predsednika patra Alberika Švarca. V istem času sem mu pa tudi izročil vse okrožne tajniške posle, katere sem vodil kot okr. tajnik.

Skozi vsa leta delovanja v naši organizaciji so mi v srcu ostali mnogi lepi spomini, katere vzbujam sedaj kot vojak. Tudi onih mnogih večerov nisem pozabil, ko sva jih z br. predsednikom p. Alberikom, prebdela, ko sva tam v društveni dvorani stiškega samostana kovala načrte, kako bi to ali ono še zboljšala in oživila. Marsikaj se nam je tudi posrečilo.

Ko sem prišel k vojakom, sem takoj v svoji četi začel iskati mojih somišljenikov. A te je bilo lahko kmalu najti, ker si je vsak iskal prijateljev. Kmalu nas je bilo skupaj kar precej. Ob nedeljah smo si ustanovili kar tako rekoč neki majhen sestanek. Ko pa prejmemo v roke naše glasilo »Kres«, tedaj med nami zopet poživi polno novih idealov. Naš list »Kres« imenujemo pismo od doma. Vsi z velikim veseljem bremo to naše pismo. Vse nas zanima, kar izvemo o naših bratih. Med seboj se še vedno pozdravljamo »Bog živi!« Tudi primeril se mi je slučaj, da sem nehote pozdravil z našim pozdravom našega južnega brata. Ta mi ni odzdravil, pač pa je samo gledal za menoj. Gotovo si je mislil, kako neki ta vojak pozdravlja. Jaz ga nisem gledal, pač pa sem bil takoj na jasnem, da me on ne razume. Mislim sem, oh, ko bi Ti vedel, kako drag mi je ta pozdrav. Da bi ga vsaj ti razumel, ne gledal bi debelo za menoj. Res dragocen je naš pozdrav »Bog živi!« Saj je med nami res samo ena prošnja, da bi nas čuval in varoval Bog ter dal blagoslova!

Tudi mi je bilo sporočeno, da je bil izvoljen nov prav dober okrožni odbor. Zaradi tega želim novemu odboru mnogo lepih uspehov, prav posebno pa sedaj, ko bo res treba dobro prijeti za delo na našem polju. Ako Bog da, da srečno odslužim kralju in domovini, tedaj Vam bom zopet z odprtimi rokami prihitel na pomoč.

Bog živi! **Rebolj Franjo.**

Urednikovi pomenki

Dragi bratje! Zelo potrebno se mi zdi spregovoriti o nekaterih stvareh ki zadnje čase zanimajo Vas kakor mene in našo upravo še posebej. Na početku leta smo. »Kres« smo za stalno povečali na 12 strani, ne da bi bili pri tem povišali naročnino, čeprav je vsakemu izmed Vas gotovo dobro znano, kako zelo se je v zadnjem času podražil papir in tisk sam. To je bilo omogočeno le zaradi tega, ker so nekateri odseki v resnici mnogo storili v začetku leta za razširjenje našega organizacijskega glasila. Ponekod so se dvignili od 7 kar na 19 naročnikov, drugod jih imajo kar po 40, da, celo po 60 tako da so res vsi člani v odseku tudi naročniki »Kresa«. In tako je prav! Posebej smo že pohvalili v tem pogledu Ljutomer in Prečno pri Novem mestu, danes moramo pohvaliti še Škofjo Loko, št. Rupert, Groblje in Črnuče. Če bi vsi odseki sledili svetlim zgledom letih, pa bi se »Kres« z lahkoto sam vzdrževal kljub veliki draginji. Bratje, še je čas, še smo bolj v početku

Stefan Soobodnikov:

Slavenski legionar

odsevi vzhajajoče svobode

»Zalika, dete moje, kje hodiš vendar...?«

»Mati, ne bojte se, Lojze je z menoj!«

»Lojze, prav! Pa prisedi, Zalika, — Lojze, tudi ti pridi na voz...
Joj, kaj vse se godi na svetu...«

»Saj ste slišali že doma, da ropajo... In to ne more biti brez kazni... Kljub temu ste silili na semenj...« je Zalika resno dejala.

»Naj bo, mati! Ne bojte se! Tonček, poženi, kar odpeljite se. Naj u Zaliko ponese domov moj belec Orel!« je hitel Lojze.

»Kaj? S konjem? Ljubi Bog, pa vendar ne bo moja hči...«

»Nemzetörség! Odprite!« so se čuli vzkliki in udarci puškinih kopit na vrata gostilne. Odnotraj so odgovorili strelji.

»Roparji so se zatekli semkaj!« je šepnil dekletu huzar.

Nato je skočil po belca. V trenutku mu je snel z gobca vrečo z obrokom, ga osedlal in prispel na dvorišče.

»Mati, tu je za Zaliko nevarno. Po cesti vojaki ne pustijo. Orel naj u ponese za sadovnjaki, nato po polju proti lipi — in domov...«

Objel je devojko okrog pasu in jo dvignil spredaj v sedlo. Nato je — ne meneč se za vzdihne preplašene Rebričke — zajahal in pognal Orla preko prelazov.

»Srček, zakaj jokaš?« je Lojze spregovoril, ko je opazil, da si dekle briše solze.

Dospela sta že do kapele na križpotju. Ozka pot je vodila pod Lipo, širša cesta pa v Odrance, Črensovce — in dalje v Lendavo.

»Mati... so... ostali...« je hlipalo dekletu.

Nenadoma se izza zidu kapele pojavi vojak in vzklikne:

»Allj!«

»Orel, hiti!« je Lojze kriknil konju in ga stisnil s koleno, da je žival zaječala in preskočila z živo mejo obdan jarek kraj kapele. Huzar je deklco zakril s telesom.

Vojak je sprožil. Krogla je oprasnila Lojzeta po levi rami. Orel je v galopu odvihral proti Lipi.

Fant je čutil, da z ramena curlja kri. Prijel se je za oprasnjeno mesto. Pri tem si je nehote okrvavil dlan. Zalika je slišala, ko so nad njuma zvizgale krogle. Silno se je bala za Lojzeta. Zato ga je ves čas opazovala, ali ni morda kje ranjen. Vedela je, da ji on rane ne bo odkril. Rajši bi trpel... Zdaj pa je na njegovi roki opazila kri.

»Bog v nebesih! Kaj si ustreljen?« V silnem strahu mu je položila roko na srce. Pri tem je začutila mokroto — kri.

»V srce si zadet, Jezus!« je vzkliknila. Obraz ji je pobledel.

»Zalika, izvoljenka mojega srca, nič se ne boj...« jo je huzar pritisnil k sebi.

Nežno jo je poljubil na pšenične lase — ruta ji je zdrsnila na ramena.

Moral je razjahati in takoj pokazati rano. Bila je le neznatna praska, a srajca mu je bila na levi strani vsa okrvavljena. — Pod Lipo sta pri neki hiši stopila k studencu, kjer je deklica Lojzetu rano izprala in skrbno obvezala s svojo naglavno ruto.

»Kako si dobra,« ji je Lojze ves srečen pošepetal na uho, ko sta med pospravljenimi, po jeseni dehtečemi njivami jezdila proti Bogojini. Za hribi, v ozki dolinici, je ležala Vuča gomila, in tam dalje, na ljubkih vzpetinah, je snivalo Selo, Zalikina rojstna vas.

»Srce mi nenehoma poje o tebi, Zalika, in mi zatrjuje, da boš skrbna... v družini...« je drhtel huzarjev glas.

»Misliš, da res bom?« ga je deklica pogledala.

»Orel, počasi; upelial si se že!« je huzar miril drznega ukrajinskega žrebca. Ta je vdano zahrzal in nehal teči.

»Zalika, zakaj tako govoriš?« je Lojzeta premagala otožnost.

Dekličini lasje so blesteli pred njegovimi očmi liki srebro. Večerno sonce, ki je tonilo za širono poljano, se je dotaknilo njenega obraza in razkrilo fantu krasoto blagih potez... Sinjina njenih oči je božala huzarjeve misli, rdeči soj na njenih ustnih pa je pozvaljal k svetotajni daritvi mladosti, k slavospevu ustvarjene lepote večni Lepoti, ki je sama od sebe... Ta čarobna svetlost je s svojim sinjim mikom vabila mladeniča, naj za hip obstane od tej skrivnosti narave, ki je v nebo že deklici oblikovala svojo svetost. Velika zapoved je donela v tem neslišnem pozvanjanju:

— Mladostnik, postoj, sezuj vse zle misli, v sveti spoštljivosti skloni glavo pred lepoto, ki slavi Stvarnika!

Deklica je molčala. Le škrlat na njenih ustnicah je zablestel nalik rubinu; nato se je tjakaj naselila trpkost.

»Ne odgovarjaš mi?« je bolešno dejal fant, ko je že dolgo čakal dekličinih besed.

»Saj veš...« se je žalostno nasmehnila. »Evangelicanka sem. Tvoja vera je katoliška. Mar naj prinesem v tvoj dom nesrečo?«

Med oba se je naselil molk. Kako težak in pekoč je bil! — Le razdivjani veter je lovil že davno preminule melodije, ki jih je sivi čas raztresel po jesenskem polju.

Na obronkih goričkih hribov pa je večerna luč jemala slovo. Sivozelena barva je kraljevala nad dolinicami, kjer so domovali dobri ljudje. Proti jugu pa je temnela panonska ravan. Osamele poljane so zapirale trudne oči in se tiho vdajale pokoju.

— — —

Ko se je Orel ustavil pred Sapekovim mlinom, je bila voda speljana v odvodni žleb.

»Mlenja ni več!« je menil Lojze.

»Pomanjkanje nas čaka«, je vzdihnila Zalika.

V tem je pritekel iz hiše Ukrajinec Lubkin. V roki je imel luč. Ko je opazil na konju dekle, je pristopil, pozdravil in pomagal Zaliki s sedla.

»Pri nas se malo odpočiješ«, je deklici dejal Lojze, ko je razjahal.

Šli so v veliko družinsko sobo, da se okrepečajo. Ukrajinec je bil zelo živahen. Nenehoma je čebljel in se smejal. Zaliki se je zdel sila zanimiv, posebno ko je besede nekam tuje zategoval.

Tistega večera je Lojze razodel svojemu dekletu in prijatelju, da pojde v legijo čez Muro, ko se ponudi prilika.

III. JUNAKI

Vojaštvo madžarske narodne straže je kmalu vzpostavilo mir in red. Kaznovali so brez usmiljenja vsakega, kogar so zalotili pri ropu in o komer so zvedeli, da je bil udeležen pri plenjenju trgovin in beltinskega gradu. Mihál Károlyi, ki ga je oktoberska revolucija postavila za vodjo madžarske države namesto pregnanega kralja Karla in ki je kmalu na to postal predsednik republike, je razglasil za zaladsko, železno in še nekatere velike županije preki sod. V beltinski fari so zabingljali na vrvi štirje roparji, v Črensovcih pa mladi Vuk Martin iz Trnja. Ta ni bil mnogo kriv; vodja roparjev — cigan Jožef iz Črensovcov — V Čakovcu pa so vojaki usmrtili kar devet mož. One pa, pri katerih so našli kaj ukradenega, so do krvi pretepli. Med ljudi se je naselil strah. Vsak je trepetal pred narodno stražo.

Dalje prihodnjič.

Izhaja vsak drugi četrtek. — Naročnina: Letno din 20.—, pod skupnim ovitkom din 18.—. Rokopisi se pošljajo na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Kržičeva 6. — Uprava: »Kresa«, Rakovnik, Ljubljana 8. Čekovni račun št. 17.871. — Izdaja Zveza fant. odsekov v Ljubljani. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje. — Tiska Misijska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)

leta, še poagitirajte za »Kresa«, še dvignite število njegovih naročnikov! — Glede plačevanja naročnine in vsega, kar se tiče reklamacij in raznih urgenc za to ali ono številko, ki jo hoče še kdo prejeti pa je do slej še ni: glede vsega tega, fantje, se je treba obračati na upravo ne pa na uredništvo. Urednik nima nobenih zalog »Kresa«, samo svoj izvod ima in še nekaj drugih, če je treba kake stvari ponovno dati v tiskarno. Sicer pa urednik nima prav nič opravka s »Kresom« in njegovim naročanjem in z denarjem. Vse to ima v roki Uprava »Kresa«, Ljubljana VIII., Rakovnik. Samo na ta naslov je treba pošiljati ves denar za naročnino in vsa naročila, nova in stara, in vse terjatve zaostalih števil, torej na Rakovnik, ne na urednika in uredništvo! Uprava je eno, uredništvo je pa nekaj čisto drugega in tudi čisto drugod v Ljubljani, tako daleč narazen sta, da moram vse, kar je za upravo, pa pomotoma pošljete meni nanovo dati v ovitek in nanovo poslati po pošti! Torej vidite, kakšne nepotrebne stroške napravljate uredništvu, če ne poslušate mojih besed, ki sem jih že lani in še prej večkrat napisal v »Pomenkih«. Naj sedaj zares zadošča. Ne motite se več! Kar pa je dopisov ali rešitev ugank ali člankov tisto je pa treba poslati na uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Kržičeva 6. Tega pa zopet ne smete pošiljati na upravo, ker mora zopet uprava dati ponovno na pošto, če hoče, da pride stvar do mene. — Vse, kar se tiče objave v »Kresu« mora biti pisano samo na eno stran! Druga stran tistega lista mora biti prazna. Če Vi pišete na obe strani, tega v tiskarni ne sprejmejo, marveč vržejo v koš. In ker jaz to vem moram Vaš dopis ali članek že prej, preden ga dam v tiskarno, nanovo prepisati samo na eno stran. Vidite, kakšno nepotrebno delo mi nakopljete! Saj imam, hvala Bogu, drugega, potrebnjšega dovolj, ne pa, da bi moral še za Vami prepisovati! Torej — zmerom samo na eno stran lista pišite! — Nekdo se mi je bridko pritožil, češ, ne bom več naročnik »Kresa«, ker ni več tak, kot je bil pred dvema letoma. Dragi ne morem pomagati, če je sedaj drugačna oblika »Kresa«, tako je želela večina, tudi jaz sem se uklonil večini. Le upoštevajmo mnenje večine! Sicer pa nikakor ne držim Tvoja trditve, da bi »Kresa« v ti obliki ne mogel dati vezat! Jaz sem ga že dal in — krasen je! Le še drugi poskusite, vsem se bo vezava gotovo prav lepo posrečila! — Bratje, lepo že dopisujete v »Kresu«, pa bi želeli, da ste še marljivejši! O vseh pomembnih stvareh v odseku sporočite »Kresu« in preko njega vsem bratom naše velike organizacije! — Bog živi! Urednik.

Poština plačana v gotovini.